

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/89/2017
Identifikačné číslo spisu:	2716203441
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2017
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:2716203441.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne O. S., bytom C., Z., právne zastúpenej JUDr. Dagmar Matuškovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Búdková 12, proti žalovanej SDDS, s. r. o, so sídlom v Hodoníne, Příční 4272/1, Česká republika, IČO: 04 535 537, zastúpenej JUDr. Václavom Sosnom, advokátom so sídlom v Skalici, Nám. Slobody 2, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 3 C 126/2016, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 8. novembra 2016, sp. zn. 11 Co 447/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 8. novembra 2016 sp. zn. 11 Co 447/2016 podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil uznesenie Okresného súdu Skalica (ďalej len „súd prvej inštancie“) č. k. 3 C 126/2016-35 z 28. júla 2016 o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým žalovanej uložil zdržať sa akejkoľvek právnej dispozície s nehnuteľnosťami špecifikovanými vo výrokovej časti rozhodnutia, najmä sa jej zakázalo scudziť, založiť, zaťažiť, rozdeliť, prenajať, zriadiť vecné bremeno, vykonávať stavebné úpravy a zmeny na predmetných nehnuteľnostiach, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. V dôvodoch svojho rozhodnutia sa v celom rozsahu stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že za stavu, kedy sa vo veci samej žalobkyňa domáha odstránenia neoprávnených stavieb vo vlastníctve žalovanej (na jej náklady) umiestnených na pozemkoch vo vlastníctve žalobkyne, ktoré stavby jej bránia v riadnom užívaní pozemkov, je návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dôvodný, keďže je potrebné dočasne upraviť pomery strán, aby sa bez zmeny vlastníckych vzťahov mohlo viesť súdne konanie v právne stabilnej situácii a mohli sa judikovať práva k nehnuteľnostiam, a to bez toho, aby sa súd musel zaoberať pasívnou legitímáciou v konaní a jej prípadnými zmenami. Súd oboch inštancií pri svojom rozhodovaní vzali do úvahy, že žalobkyňa si uplatňuje voči vlastníkovi stavieb pohľadávky titulom vydania bezdôvodného obohatenia za neoprávnené užívanie jej pozemkov, pričom medzičasom došlo k prevodu

vlastníctva k sporným stavbám.

2. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadla žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolaním z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP), tým, že pri rozhodovaní vychádzal len z tvrdení žalobkyne, rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a tiež preto, lebo došlo k potvrdeniu rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu [(§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), vid' rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 MCdo 3/2010 z 29. júla 2010, uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 9 Co 232/2016, uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19 Co 379/2016, uznesenie Krajského súdu Prešov sp. zn. 20 Co 155/2016], resp. v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Podľa presvedčenia dovolateľky je napadnuté uznesenie arbitrárne, nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné, porušujúce jej právo na spravodlivý proces, z jeho odôvodnenia nevyplýva, z akých dôkazov odvolací súd vychádzal. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je v rozpore s ustálenou súdnou praxou, ktorá vyžaduje primeranosť obmedzenia povinného k oprávneným nárokom žalobcu; musia byť rešpektované ústavné pravidlá ochrany aj toho, proti komu neodkladné opatrenie smeruje. Z uvedených dôvodov žalovaná navrhla, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu a vec tomuto súdu vrátil na ďalšie konanie. Žalobkyňa sa k dovolaniu písomne nevyjadřila.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

4. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

5. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 CSP a § 421 CSP.

6. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ustanovenie § 420 CSP formuluje jednak prípustný predmet, a to vymedzením, proti akým rozhodnutiam je dovolanie prípustné (vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí). Pre prípustnosť dovolania je ďalej potrebné, aby tieto rozhodnutia trpeli niektorou z väd zmätočnosti uvedených v § 420 CSP; tieto budú relevantné len vtedy, pokiaľ trvajú aj v priebehu dovolacieho konania. Vady zmätočnosti sú zároveň dovolacím dôvodom podľa § 431 CSP.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. V danom prípade žalovaná prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje popri sebe z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a (zároveň) aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP.

10. Z doslovného znenia ustanovení CSP, ktoré sa vzťahujú na dovolacie konanie, nevyplýva jednoznačne, či prichádza do úvahy súbežné uplatnenie prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP ako aj v zmysle § 421 CSP.

11. Najvyšší súd v rozhodnutí z 19. januára 2017 sp. zn. 8 Cdo 213/2016 skúmal prípustnosť dovolania podaného po 1. júli 2016, ktorú dovolateľ vyvodzoval súbežne z oboch uvedených ustanovení. Trojčlenný senát 8 C vo svojom rozhodnutí nevyjadril právny názor, podľa ktorého by bola nemožná takáto kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania; dovolanie odmietol s odôvodnením, že jeho prípustnosť nevyplýva ani z § 420 písm. f/ CSP, ani z § 421 ods. 1 CSP. Uvedený senát teda vychádzal z názoru, podľa ktorého dovolateľ môže vyvodzovať prípustnosť dovolania súbežne z týchto dvoch ustanovení.

12. V inej právnej veci trojčlenný senát 3 C najvyššieho súdu dospel pri svojom rozhodovaní k názoru, ktorý je odlišný od záverov senátu 8 C, v zmysle ktorého je kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania vylúčená. Senát 3 C preto podľa § 48 ods. 1 CSP uznesením zo 6. marca 2017 sp. zn. 3 Cdo 8/2017 postúpil vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu (ďalej len „veľký senát“), pričom v uznesení o postúpení veci odôvodnil svoj odlišný právny názor.

13. Veľký senát, ktorého právny názor je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP) vo svojom rozhodnutí z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017 dospel k záveru: „Kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP a § 421 CSP je neprípustná. Ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP. Ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.“

14. Najvyšší súd v súlade s vyššie uvedenými závermi posudzoval prípustnosť dovolania žalovanej iba z hľadiska ňou tvrdenej procesnej vady zmätočnosti (§ 420 CSP); v rámci dovolacieho prieskumu teda nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia, že jej mimoriadny opravný prostriedok je prípustný tiež podľa § 421 CSP.

15. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a/ až f/ CSP.

16.1 Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

16.2 V prípade, že dovolateľka vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP,

dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení.

16.3 Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

17. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia.

18. Dovolací súd zastáva názor, podľa ktorého uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení. Obdobne uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia, nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí. Vec sama nie je právoplatne skončená a súd prvej inštancie o nej stále koná a rozhoduje.

19. Vzhľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovanej smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému podľa § 420 CSP nie je prípustné, a preto dovolanie odmietol (§ 447 písm. c/ CSP). Nad rámec uvedeného najvyšší súd dodáva, že aj v prípade, ak by posudzoval predpoklady prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP (dovolateľka konkrétne namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená), dospel by k rovnakému záveru o jeho neprípustnosti preto, lebo podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP. Jedným z takto taxatívne vymedzených prípadov je aj uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia podľa § 334 a § 335 ods. 1 CSP, teda také, o aké išlo v prejednávanej veci.

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.